

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-132/19 P

Deutsche Telekom AG
proti
Evropski komisiji
in
Slovanet a. s.

Sodba Sodišča (tretji senat) z dne 25. marca 2021

„Pritožba – Konkurenca – Člen 102 PDEU – Zloraba prevladujočega položaja – Slovaški trg storitev širokopasovnega internetnega dostopa – Regulativna obveznost operaterjev s pomembno tržno močjo, da omogočijo dostop do krajevne zanke – Pogoji, ki jih prvotni operater določi za razvezani dostop drugih operaterjev do krajevne zanke – Nepogrešljivost dostopa – Pripis odgovornosti za ravnanje hčerinske družbe matični družbi – Pravica do obrambe“

1. *Prevladujoči položaj – Zloraba – Zavrnitev podjetja s prevladujočim položajem, da drugemu podjetju dopusti dostop do proizvoda ali storitve, potrebnih za njegovo dejavnost – Dostop tretjih podjetij do krajevne zanke prvotnega operaterja na trgu širokopasovnih telekomunikacijskih storitev – Določitev nepravilnih pogojev za dostop, ki so povzročili implicitno zavrnitev dostopa – Presoja, ali gre za zlorabo – Obveznost Komisije, da dokaže nepogrešljivost dostopa do krajevne zanke za vstop konkurenčnih operaterjev na trg – Neobstoj (člen 102 PDEU; Sporazum EGP, člen 54)*

(Glej točke od 40 do 60.)

2. *Konkurenca – Pravila Unije – Kršitve – Pripis – Matična družba in hčerinske družbe – Gospodarska enota – Merila presoje – Izvajanje odločilnega vpliva na ravnanje hčerinske družbe, o katerem je mogoče sklepati na podlagi sklenjenega kroga indicev v zvezi z gospodarskimi, organizacijskimi in pravnimi povezavami z njeno matično družbo – Okoliščine, ki omogočajo potrditev obstoja odločilnega vplivanja – Prisotnost vodstvenih delavcev v nadzornem svetu hčerinske družbe – Dajanje sodelavcev na voljo hčerinski družbi – Redno prejemanje informacij o poslovni strategiji hčerinske družbe (člen 102 PDEU; Sporazum EGP, člen 54)*

(Glej točke od 72 do 87 in od 94 do 97.)

3. *Konkurenca – Upravni postopek – Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah – Obvezna vsebina – Spoštovanje pravice do obrambe – Novi elementi, zadevni osebi sporočeni v zelo pozni fazi – Določitev kratkega roka za predložitev pripomb – Dopustnost*

(Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 41(2); Uredba Sveta št. 1/2003, člen 27(1))

(Glej točki 105 in 106.)

Povzetek

Sodišče je zavrnilo pritožbi družb Slovak Telekom in Deutsche Telekom zoper sodbo Splošnega sodišča v zvezi s protikonkurenčnimi ravnanji na slovaškem trgu telekomunikacij. Globa v višini 38.061.963 EUR, za plačilo katere sta ti družbi solidarno odgovorni, in globa v višini 19.030.981 EUR, za plačilo katere je odgovorna samo družba Deutsche Telekom, tako ostajata nespremenjeni.

Družba Slovak Telekom a. s. (v nadaljevanju: ST) kot prvotni telekomunikacijski operater na Slovaškem ponuja širokopasovne storitve na svojih fiksni bakrenih in optičnih omrežjih. Omrežja družbe ST vključujejo tudi „krajevno zanko“, to so fizične linije, ki povezujejo telefonski priključek naročnika in glavni razdelilnik fiksne telefonskega omrežja.

Po opravi analize trga je slovaški nacionalni regulativni organ za telekomunikacijski sektor 8. marca 2005 sprejel odločbo, s katero je družbo ST imenoval za operaterja s pomembno tržno močjo na veleprodajnem trgu razvezanega dostopa do krajevne zanke. Zato je bila družba ST na podlagi regulativnega okvira Unije¹ zavezana alternativnim operaterjem omogočiti dostop do krajevne zanke, katere lastnica je, da bi se novim ponudnikom omogočila uporaba te infrastrukture in bi svoje storitve lahko ponudili končnim uporabnikom.

Komisija je 15. oktobra 2014 sprejela sklep, s katerim je sankcionirala družbo ST in njeno matično družbo Deutsche Telekom AG (v nadaljevanju: DT), ker sta ti družbi s tem, da sta med letoma 2005 in 2010 omejili dostop alternativnih operaterjev do krajevne zanke družbe ST, zlorabili prevladujoči položaj na slovaškem trgu širokopasovnih internetnih storitev (v nadaljevanju: sporni sklep). Natančneje, Komisija je družbama ST in DT očitala, da sta kršili člen 102 PDEU, ker sta v referenčni ponudbi za razvezani dostop do krajevne zanke družbe ST določili nepoštena pravila in pogoje ter uporabljali nepravilne cene, ki enako učinkovitemu operaterju ne bi omogočale ponujanja enakih maloprodajnih storitev, kot jih ponuja družba ST, ne da bi mu nastale izgube. Komisija je zato družbama ST in DT naložila globo v višini 38.838.000 EUR, za katero odgovarjata solidarno, družbi DT pa še globo v višini 31.070.000 EUR.

Splošno sodišče je s sodbama z dne 13. decembra 2018, Deutsche Telekom/Komisija² in Slovak Telekom/Komisija³, sporni sklep razglasilo za delno ničen in je globo, za katero družbi ST in DT odgovarjata solidarno, določilo na 38.061.963 EUR, globo, za katero odgovarja le družba DT, pa na 19.030.981 EUR.

¹ To sta zlasti Uredba (ES) št. 2887/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o razvezanem dostopu do krajevne zanke (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 26, str. 83) in Direktiva 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 349).

² T-827/14, EU:T:2018:930.

³ T-851/14, EU:T:2018:929.

Pritožbi, ki sta ju vložili družbi ST in DT, je Sodišče zavrnilo in v tem okviru pojasnilo področje uporabe svoje sodbe Bronner⁴ v zvezi z opredelitvijo zavrnitve dostopa do infrastrukture, ki jo ima podjetje s prevladujočim položajem, za zlorabo v smislu člena 102 PDEU. Sodišče je v tej sodbi določilo višji prag za zaključek, da je praksa, da podjetje s prevladujočim položajem zavrne dajanje infrastrukture, katere lastnik je, na voljo konkurenčnim podjetjem, zloraba.

Presoja Sodišča

Sodišče najprej poudarja, da lahko načeloma vsako podjetje, tudi če ima prevladujoč položaj, zavrne sklepanje pogodb in omogočanje uporabe infrastrukture, ki jo je razvilo za svoje potrebe. To, da se podjetju s prevladujočim položajem, ker je njegova zavrnitev sklepanja pogodb pomenila zlorabo, naloži obveznost sklepanja pogodb s konkurenčnim podjetjem, da bi se temu konkurenčnemu podjetju omogočil dostop do njegove infrastrukture, zato še posebej posega v svobodo sklepanja pogodb in v lastninsko pravico podjetja s prevladujočim položajem. Kadar torej podjetje s prevladujočim položajem zavrne dostop do svoje infrastrukture, je odločitev, da se mu naloži, da mora odobriti dostop svojim konkurentom, z vidika politike konkurence lahko upravičena le, če ima to podjetje s prevladujočim položajem dejansko moč na zadevnem trgu.

Sodišče nato pojasnjuje, da uporaba pogojev, ki jih je Sodišče določilo v sodbi Bronner, zlasti tretjega od teh pogojev, omogoča ugotovitev, ali ima podjetje s prevladujočim položajem zaradi svoje infrastrukture tako moč. V skladu s to sodbo se podjetju s prevladujočim položajem lahko naloži, da mora omogočiti dostop do infrastrukture, ki jo je razvilo za potrebe svoje dejavnosti, le, prvič, kadar se z zavrnitvijo tega dostopa lahko izloči vsakršna konkurenca konkurenčnega podjetja, ki prosi za dostop, drugič, kadar te zavrnitve ni mogoče objektivno upravičiti in, tretjič, kadar je tak dostop nepogrešljiv za dejavnost konkurenčnega podjetja, ker ni nobenega dejanskega ali potencialnega nadomestka te infrastrukture.

Kadar pa podjetje s prevladujočim položajem omogoči dostop do svoje infrastrukture, vendar za ta dostop določi nepošteno pogoje, se pogoji, ki jih je Sodišče določilo v sodbi Bronner, ne uporabljajo. Čeprav taka ravnanja namreč lahko pomenijo zlorabo, ker lahko povzročijo protikonkurenčne učinke na zadevnih trgih, jih ni mogoče enačiti s tem, da podjetje s prevladujočim položajem zavrne dostop do svoje infrastrukture, ker organi, pristojni za konkurenco, tega podjetja ne morejo prisiliti k zagotovitvi dostopa do njegove infrastrukture, saj je bil ta dostop že odobren. Ukrepi, ki so sprejeti v takem okviru, zato manj posegajo v svobodo sklepanja pogodb podjetja s prevladujočim položajem in v njegovo lastninsko pravico, kot bi posegalo to, da bi se to podjetje prisililo, da omogoči dostop do svoje infrastrukture, ki jo je pridržalo za potrebe svoje dejavnosti.

Glede regulativnega okvira Unije, ki družbi ST nalaga, da konkurenčnim podjetjem omogoči dostop do krajevne zanke, Sodišče opozarja, da ta slovaški telekomunikacijski operater ni mogel zavrniti in dejansko ni zavrnil dostopa do to zanke. Nasprotno, družba ST je v skladu s svojo avtonomijo odločanja v zvezi s konfiguracijo tega dostopa določila pravila in pogoje za dostop, ki so predmet spornega sklepa. Ker ti niso pomenili zavrnitve dostopa, primerljive s tisto, ki je bila predmet sodbe Bronner, se pogoji, ki jih je Sodišče določilo v tej sodbi, v obravnavani zadevi ne uporabljajo. V nasprotju z argumenti družb ST in DT Komisija zato ni bila zavezana dokazati nepogrešljivosti dostopa do krajevne zanke družbe ST za vstop konkurenčnih operaterjev na trg, da bi lahko sporna pravila in pogoje za dostop opredelila za zlorabo prevladujočega položaja.

⁴ Sodba z dne 26. novembra 1998, Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569).

Ker so bili tudi drugi pritožbeni razlogi, ki sta jih navedli družbi ST in DT ter ki se nanašajo zlasti na presojo prakse oblikovanja cen družbe ST, ki je pripeljala do cenovnih škarij, in na pripis odgovornosti za kršitev družbi DT kot matični družbi, zavrjnjeni, je Sodišče pritožbi v celoti zavrnilo.